

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PART KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben:	— fill.	— fill.	— fill.
Egy évre	10 kor.	Egy évre	16 kor.
Fél évre	5	Fél évre	8
Negyed évre	2	Negyed évre	4
Egy órára	1	Egy órára	1

Egyes szám ára 4 fillér.

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Meghívás.

A debreczeni függetlenségi és 48-as párt a II. választó kerületben 1901. szeptember 3 án, kedden d. n. 5 órakor a III. választó kerületben 1901. szeptember 4 én, szerdán, ugyancsak d. n. 5 órakor mindenkor a függetlenségi kör csapó utcza helyiségének nagytermében tartja

képviselő jelölő gyűlését,

melyre pártunk t. tagjait ezennel meghívja az intéző bizottság.

Thaly Kálmán.

Multunk küzdelmének, jelenünk pirkadásának, jövőnk reményének gondolata dobogtatja meg lelkünket e név hallatán: **Thaly Kálmán!**

A tudós lángeszével belevéste nevét a halhatatlanság érckönyvébe; a hazafi lánglelkével belevéste egész lényét nemzetének szívébe és mi deb-

Korhadtt fakeresztek.

(Irt: **Rákosi Viktor.** Második bővített kiadás. Budapest 1900. Singer és Wolfner kiadása. Negyedik ezer.)

Az erdő szélén, a pusztaságban töl tettem el az éjszakát. A felhők ránehezettek a száraz körös, száradt füves mezőségre. A sötétség nyomasztóan növekedett és az őszi hideg esőcsöpp fájdalmasan kezdett permetezni a deszkából iszkabált épületre, melynek rozoga tagjait meg megrázta a viharzó szél. Mert a vihar korbácsolta a sötét éjszaka felhőt és fájdalmukban sirtak, könyeztek a felhők.

Zúgott, bugott a szomszéd erdőség és a pusztaságban oly titokzatos, oly jujgató hangok támadtak, miktől megreszkett a szív és lázálomkba merül a képzelet.

Csatamező volt ez a pusztaság és a fűrgő tücsköktől lakott rögök ekkor vér áztatta. Magyar honvédek vére permetezett eme szárazkörös, fonnyadt muharos mezőn . . . Nőtön nőtt, növekedett az éjszaka. Hangos, fájdalmas, titokzatos szavát fokról fokra emelte a vihar . . . A csatamező talán újra harezra keltek a porladó hősök árnyalakjai? A Sándor domb mellől talán újra dobogva vágatott a kozákra a magyar huszár?

A petroleum méces pislá lángja resz-

reczeniek büszkék lehetünk arra, hogy őt elsősorban mondhatjuk a magunkénak.

Ha nevét halljuk, ha reá gondolunk, főlzárnnyal lelkünk a csüggedés lejtőjéről, új erőt nyerünk nagy és szent küzdelmünkhöz s hitvány hazugságnak tartjuk azt, hogy e nemzet legjobbjai ábrándkép után szaladnak akkor, amikor a magyar haza igazi függetlenségeért küzdenek.

Évtizedek multak el már e küzdelem hevében igaz s kétségbeejtő igazság az is, hogy nemzeti jólét, boldogság helyett ma is csak koldusok vagyunk . . .

De miért?!

Van bennünk erő, oly államfenntartó és erő, a melyhez hasonlót a világtörténelem felmutatni nem bír — és koldusok vagyunk.

Van bennünk vitézség, van bátorság, nagyra törési vágy, századokon át védttük Nyugotnak hitét, kulturáját, vagytonát a pogány Ozmanok támadásai ellen, a pogányok támadása, mint szikla bástyán tört meg a magyar fegyvereken, Nyugotnak megmaradt hite, feltett kulturája, meg vagyona, nekünk megma-

radt a hazánk — és koldusok vagyunk.

Van tudományosságunk, van szépirodalmunk, hová a nyágoti nagy nemzetek a mi vérünk árán biztosított békés századok hosszú során át jutottak el, mi pár évtized alatt emelkedtünk oda, — van szellemi erőnk — és koldusok vagyunk!

Hát miért?!

Mert a nemzet meghamisított többségének az ugynevezett szabadelvű pártnak alkusz politikája miatt — rabszolgák vagyunk!

Nyílt ellenséggel küzdve eredményt mutatni fel nem oly nehéz dolog, mint küzdve azokkal, kiknek módjukban van hatalommal, áltatással, pénzzel megszerezni a hazafiság látogatát és a kikben van elég erkölcsi silányság ahoz, hogy akkor, a mikor gazdaságunkat, kereskedelmünket, vágyainkat, reményeinket, nagyratörésünket rabszolgajáromba tartják idegen érdekek, mentségét keressék és találják annak, miért jár hát koldus ruhába burkolva nemzetök?

Koldusok vagyunk, mert rajtunk ül ma is a százados átok, hogy dol-

Maradandó alkotás ez. Kiváló magyar-nak, kiváló írónak ihletett műve ez a tizenhárom honvéd történet. Köszönöm Rákosi Viktor-nak, hogy megírta.

És feljebb szitottam a lámpa lángját. A könyv betűi lángot vetve lobbantak fel lelkemben és képzeletemben elvonult a tizenhárom gyönyörű történet minden alakja, minden hőse. Láttam a sztreznói mezőt. Sőt mintha nem a tiszt őrszoba kopott, rozoga diványán, de a virágduz sztreznói hegytetőn heverésztem volna én is.

A Kárpátok között rejtőzik ez a hegytető és „csupa piros virágot terem“. Szeredai Janos kapitány hetvenköt honvéddel itt verzett el és önfeláldozó hősiséggel itt állott szembe a ködből bontakozó szazezer orosz-szal, nehogy kardesapás nélkül lépjen át a büszke czar katonái Magyarország határát.

Az ágyu dörgött, a robbanó golyó szerte roncsolta a maroknyi honvédsereg torlaszát. Ők csak az aprófegyverek egyre halkuló tűzével felelgettek és így beszéli Rákosi tovább a gyönyörű hősi költeményt.

A tetőn egymásnak vetett háttal álltak a haldoklók.

Egyszerre köröskörül az erdőben megzendül az orosz czári himnusz, a zenekarok fujták, az ezredek üvöltöttek. S a tető alatt,

gozzunk bármennyit is, a nemzet testéből az éltető vér javát idegen náció szípolyozza ki, mi maradunk csontváznak, melynek arczára az élet pirosságát bécsi ronggyal festik!

És még sincsen okunk a csüggedésre, a kétségbeesésre!

A magyarnak mindig születtek nagy fiai, kik lelkeket lehelték csüggedő nemzetökbe és e lelkek felemelték, megtartották egy ezredéven át ezt a nemzetet.

Nincs okunk a csüggedésre, mert bár jólét, boldogság helyett még ma szegénységet, koldus tarisnyát láthatunk, hazugság az, hogy legjobbjaink hosszú, kitartó küzdelme nem volt egyéb ábránd kergetésnél.

Ha van Magyarországon szabadelvűség, ha vannak törvényeink, melyek a haladás szent nevében fogantattak, ha van még egy paránya e nemzetben annak az önértetnek, mely őt a sima hazaárulók ellenében is megőrizte a teljes szolgaságtól, s ha él még e nemzetben a remény, hogy nagyra hivatunk — úgy mind, de mind ezt annak az ideális küzdelemnek köszönjük, melynek meddőségét elleneink csak azért bírdetik, hogy bűnük büntetése helyett pávatollakkal ékeskedjenek, s ha igaz az, a mint hogy igaz, hogy a szabadelvű párt megutálva régi kigyóbőrt új, tisztességes ruhát igyekszik felöltöni, ezért is az ideális küzdők az érdem, kiknek férfias, nemes, megalkuvást nem ismerő lelke volt az a tükör, melybe belenézve az ellenfelek megutálták önön silányságukat s

az erdőszélen, köröskörül szuronyerdő jelenik meg.

Hatalmas hurrá-kialtás reszketteti meg a levegőt s a szuronyerdő sebesen megindul fölfelé.

Átig voltak harmincz lépésre.

Ekkor egy aranysisakos, fényes tabornok vágta ki a tönnyből s kardjával intve, eles hangon ezt kiáltja:

— Sztoj!

A roham megállt.

A tisztek a tabornok mellett teremnek. A tabornok a maroknyi magyarra mutat. Egy tiszt oda lovatol:

— Rendez vous! (Adjátok meg magatokat!)

— Czel, tűz! — felel Szeredai.

A magyarok sortáza egy fülsiketítő roppanás következik s mikor aüst szétoszlik, nem áll a tetőn senki. A halál egy kasza suhintással valamennyit levágta. Az oroszok lassan közelednek.

A tabornok oda megy a holttestek közé.

— Mind meghaltak? Kérdi az adjutánt.

— Egy él, csak a bal válla van szétromesolva. De ez is el van ájulva.

— Hívd az orvost s úgy kell vele bánni, mintha a mieink közül való volna.

— Tabornok ur megfujathatjuk a győzeimi himnuszt?

— Ne fujjatok semmit — szolt a fényes katona elgondolkozva — a győzelem ezeké a néma halottaké. Ellenben a tiszti

ha van reménység, hogy koldus tarisnyánkat valaha nemzeti jólét váltja fel, e reményünk is csak e nemes küzdelemben összpontosul, kik között ragyogó nagyságban, tisztán, szeplőtlenül áll I. kerületünk képviselője: Thaly Kálmán.

Pártunk zászlóbontása az I. kerületben.

— Thaly Kálmán dr. jelöltetése. —

A debreczeni függetlenségi és 48-as Kossuth-párt első kerületében kibontotta a zászlót. Tegnap délután pártunk I. kerületéhez tartozó választók — nagy számban gyűltek össze, hogy az I. választókerületben képviselő jelöltet állítsanak. A választók bizalma ezuttal ismét ami szeretett, országos hírű jelenlegi képviselőnk dr. Thaly Kálmán személyében összpontosult s a választók nagy lelkesedéssel őt jelölték Debreczen I. választókerületében.

Thaly Kálmán dr. több mint két évtizede képviseli már e rendíthetetlen kerületünket s csak büszkesége lehet Debreczen városának, hogy Thaly Kálmán a követe, kinek törhetlen hazafisága, tudományos érdeke az egész országban ismeretesek s ki előtt még ellenfelei is tisztelettel hajolnak meg. Felesleges e helyen Thaly Kálmán dr. érdemeit fejtegetni. Tudja azt mindenki, mennyit dolgozik, faradozik a haza, városa érdekében. Elévülhetetlenek az ő érdemei.

Eddig mindenkor fényes győzelemmel került ki zászlónk e kerületből s most is bizunk a választópolgárok törhetetlen hűségében, ragaszkodásában s a mostani választásnál — bizunk benne — Thaly Kálmán még nagyobb dicsőséggel kerül ki mint győztes.

tásnál — bizunk benne — Thaly Kálmán még nagyobb dicsőséggel kerül ki mint győztes.

Éljen dr. Thaly Kálmán, Debreczen I. választókerületének képviselője!

A jelölt gyűlésről a következő tudósítás számol be:

Debreczen I. kerületének függetlenségi választópolgárai nagy számban jelentek meg tegnap délután a Kör Csapó u. helyiségében, hogy képviselő jelöltet állítsanak az I. kerületben.

Kovács József pártelnök nyitotta meg a gyűlést. Örömmel üdvözli az egybegyűlteket s örömeinek ad kifejezést annál inkább, mert a választópolgárok a munkaidő dacára is oly szép számmal jelentek meg, a mi bizonyítéka annak, hogy hogy érdeklődnek a választások iránt.

A mai érkezetet ezélja, hogy Debreczen I. kerületében jelöltet állítsanak.

Szavait nem folytathatta az elnök, mert a jelenvoltak nagy lelkesedéssel egyszerre kiáltották:

— Éljen Dr. Thaly Kálmán!

És ez a lelkes felkiáltás ismétlődött az elnök beszéde alatt számtalanszor.

Majd azt magyarázta meg Kovács József, hogy a párt szervezet értelmében első sorban az intéző bizottság, majd a nagyválasztmány állapodik meg a jelölt dolgában. Örömmel hozza a gyűlés tudomására, hogy Thaly Kálmán dr. jelöltetését hozták újból javaslatba.

Ismét kitört a lelkes éljenzés:

Éljen dr. Thaly Kálmán! s percek mulva tudta csak Kovács József beszédét folytatni.

szórt névtelen honvédsirokról, korhadt fakeresztekéről könyvet fog irni

... Holdvilágos tavaszi estén Nagy-Kátáról Pándra mentem paraszt szekeren. Szalmán fekvő szundikáltam, mikor a kocsii megállt.

— Hol vagyunk?

— A Tápó hídjá előtt.

... Ott álltunk a tápió-bicskei csatasíkon a hold sárga fénye vontá be két oldalra a mezőt. És a mint fölemeltem a fejemet, a sárgafényben újra megjelentek a korhadt fakeresztek, a behorpadt sírok... egy... tiz... S mikor felugrottam és szétnéztem, szemem előtt, jobbra és balra, előttem és mögöttem a névtelen halottak keresztsíneinek száza, ezrei sorakoztak egymás mellé... mintha tekintetem előtt megnyult volna a határ... A végtelenségbe láttam... Az egész ország megnyílt előttem... s a meredek bércekről, a csöndes völgyekből, erdők alól, patakok és zuhatagok mellől névtelen fakeresztek tárták felém száraz, fekete karjukat...

És akkor megértettem, hogy mit mondanak ezek a fakeresztek...

És megszületett ez a könyv, melyről állítom, valóságos bibliája a honszeretetnek. És zugott az erdő. A vihar korbácsolta az éjszakai sötét felhőket. A felhő sirt. Hideg csöppek hullottak a pusztai gyöpes mezőre. Ti közönyös magyarok vajha lelketekbe égethetném, amit e gyönyörű magyar könyv olvasásakor éreztem és fogadtam.

Szabad Hajdu.

— Az önök lelkes éljenzéséből —
ugy mond — látom, hogy a debreczeni függ. és 48-as párt az első kerületben Thaly Kálmánt kiáltotta ki képviselőjelöltjéül. (Percezig tartó lelkes éljenzés: Éljen dr. Thaly Kálmán.) Mi majd gondoskodunk arról, hogy a jelölést Thaly Kálmán dr tudomására hozzuk, ki — a velem folytatott magánlevelezések után jelezhetem — a jelölést ismét elfogadja.

Ezután lelkes kitartásra huzdította a választó polgárokat, hogy a zászlót győzelemre vigyék.

Kiss Albert szólalt fel ezután.

Több mint két évtizede — mondja a felszólaló — hogy Debreczen I. ker. képi selőjével együtt küzdöttem s fáradoztam — elveinkért a Házban. Ez idő alatt volt alkalmam megösmerni s őszintén mondhatom hogy méltó e város tiszteletére, szeretetére.

Thaly Kálmán érdemeit jól ösmerjük, ő olyan disze a képviselőháznak, ki előtt még ellenfelei is tisztelettel hajolnak meg, Debreczen polgárai őt ismét bizalmukkal tüntették ki s bizván abban, hogy még nagyobb szótöbbséggel választjuk meg Thaly Kálmán, ki disze hazánknak, városunknak. Mindnyájan küzdünk lelkesedéssel s hangzotassuk: Éljen dr. Thaly Kálmán!

Hatalmas, zugó éljenzés volt a vizshang Kiss Albert me őszinte, lelkes szavaira s csak perczek múlva szünt meg a lelkes éljenzés.

Kovács József elnök jelentette ezután, hogy Kossuth Ferencz Thaly Kálmán s több képviselő társaságában Debreczenbe érkezik. Felhívja a polgárságot, hogy ünnepélyesen fogadják.

A fogadtatás részleteiről a lapok utján értesítik a polgárságot.

Ezután Thaly Kálmán elletésével bezárta a gyűlést.

Ismét lelkes éljenzés hangzott fel s a gyűlés az elnök Kovács József s Thaly Kálmán elletésével véget ért.

Magyarország és a Balkán.

Érthetetlen az az ellenszenv, melylyel a magyarság lépten-nyomon találkozik.

Mi ennek az oka?

A magyar ember nem kalmár fajta s így nincs mit féltetni tőle senkinek. Amije van, azzal megelégszik, sőt szívesen ad is belőle bárkinek, ha kér. Toleránsabb népet sem lehetne keresve se találni. Vallásilag pogány korától kezdve toleráns volt. Nemzeti-ségi tekintetben is toleráns, hiszen korlátlan ur volt minden nemzetiség felett egy ezredéven át s a nemzetiségek ma is élnek. Hódítási mania nem bántja, minden szomszéd békében bírhatta hatarait mellette. Miért gyűlölik hát, miért nem szeretik. Egy megdöbentő hír járja be a lapokat. Az orosz kezébe kerítette a Balkán rokonszenvét s nincs egy baráti szív mellettünk.

Mi ennek az oka? Lehetetlen és tarthatatlan politikai életünk. Mi nem törekedtünk arra, hogy a magunk gunyájában jelenjünk meg a külföld előtt, hanem megvártuk, míg Ausztria megszabta a ruhát s mi csak sujtásokat erőlködtünk reá varni. Persze, német szabáshoz nem illik a sujtás, abban igazuk volt a németeknek, de hogy még sujtás se legyen rajta, az fáj nekünk.

Összes külügyi sikereink a kiegyezés óta abban kulmináltak, hogy a szájunkon végighuzott mézes madzagokat oda varták sujtás formára az osztrák szellemű politikához. Ez a politika pedig rendesen elmarad egy gondolattal mások mellett, de megelőz mindent egyegy tapintatlansággal. Innen származik a tekintély hiánya politikánkna s az ellenszenv politikánkka szemben.

Most tehát a riasztó balkáni hír világánál csunya dolgokat látunk.

Bulgária trónján magyar huszártiszt ül és ellenségünké lett, bár e mellett uralkodó házunkkal is rokon. Szerbiában olyan barátunk volt, ki trónját is kockára tette barátságunk érdekében. Montenegró határán ott a boszniai megszálló haderőnk és mégis ellenségünk. Románia érdeke közös a miénkkel s mintegy függeléke volt a hármasszövetségnek, ma már orosz nagyheregek látogtják s legalább olyan súly huzza Oroszországhoz, mint hozzánk. Olaszország szövetségesünk és mégis flotta demonstrációt kell ellene rendezni az Albán vizeken. Ime ennyi röviden, ami a miénk volt és elvesztettünk, mennyi az a kár, amit megnyerhettünk volna s elvadultak tőlünk. Ez a külpolitikánk sikere. És Ausztriával szemben mennyit nyertünk 35 év óta? Egy »és« szócskát a k és a k közé.

Van némi beleszólása a magyar kormányoknak is a külpolitikába. Itt a rettenetes fiaskó, leg en ez alkalom arra, hogy kormányunk érvényt szerezzen jogának, melylyel a külpolitikába befolyhat. Belső ziláltságunk elvadult kérdéseivel és elkoldusodott népünkkel pedig a pártokhoz kiált, hogy értsék meg az újabb kor kívánalmait. Sulyt kérünk a külpolitikában és új pártalakulásokat a belpolitikában.

A balkáni hírek mutatják, hogy ez létkérdés reánk nézve.

Debreczeniek egy erdélyrészi kis egyházért.

A magyar kálvinizmus ősi várában, szép Debreczenben, jóságos szívek tudomást vettek a folyó év tavaszán, a kisdud alsó-járai ev. ref. egyházközség viharos multjáról és küzdelmes jelenéről. Megtudták, hogy a szegény, de ősi hitéhez és magyarságához szívósan ragaszkodó gyülekezetnek templomi, s különösen urasztali felszerelése rendkívül fogyatékosak. A nagy nyilvánosság mellőzésével, ugyszólvá bizalmas magánkörben, gyűjtést indítottak tehát, mely rövid

pár hétnyi idő alatt oly szép eredményre vezetett, hogy a szegény kis egyház díszes és értékes keresztelő és urasztali edények, katedrai és urasztali terítők s kellő számú »Énekes könyv« példányok birtokába jutott. A keresztényi szeretetnek eme szép megnyilatkozása mély csálával töltte el az alsó-járai ev. ref. egyház minden tagjának szívét s lelkét és a midőn mély köszönetüknek a nyilvánosság előtt kifejezést adnak, egyrészt a számot adás végett, másrészt a ragyogó nemes példa feltüntetése czéljából nyilvánosság elé becsátják az adományokról a következő kimutatást:

I. Felszerelési tárgyakat adományoztak: Özvegy Hegyi Mihályné született Józsa Eufrozina adományai: egy ezüst kehely, értéke cc. 100 kor., egy ezüst tányér, értéke cc. 100 kor., egy keresztelő kanna és medence kinaezüsből, értéke cc. 50 korona. Fazekas Sándor adománya: egy ezüst kehely értéke cc. 60 korona. Összes érték 310 korona.

II. Pénz adományok: Aczél Ferencz 2 kor., Antinovic N 20 fil., Abraham László 5, Bakonyi Samu 10, Dr. Balkányi Miklós 10 Balogh József 1 kor., Balogh Vilmos 20 fil., Dr. Bartha Béla 2, Blayer Lajos 2, Boczan Elemér 5, Bogdán Gábor 2, özv. Bogdán Zsigmondné 1, Bónis Andor 1, Budaházy Ödön 1, Budaházy Szilárd 1, Csanak József 10 kor., Csernátony Alajos 40 fil., Csiky Lajos 1, Dr. Czeglédy Mihály 1, Dalmy László 1, Davidházy Sándor 1, David Mihály 1 kor., David Sándor 50 fil., Dicsőfi Gizike 1, Dicsőfi József 2, Dicsőfi Józsefné 1, özv. Dicsőfi Józsefné 2, Dicsőfi Margitka 1, Dicsőfi Marianna 1 kor., Donhofer J. 80 fil., Dóczy Imre 2, Egerváry Béla 1, Eöry Mária 1, Dr. Erdős József 4, Eröss Lajos 2 kor., Faragó Ernő 20, Farkas Imre 40 fil., Fényes Akos 1 kor., Fintha Géza 20 fil., Fischbein Sándor 1 kor., Gábris Mihály 40 fil., Géhl György 2, Geresi Kálmán 2, Gombos Endre 1, Gulavay László 1, Dr. Haendel Vilmos 1, Harsányi János 4, Harstein Lipót 3, Horváth János 20, Horváth Mariska 1, Hódó Béla 1, Igyártó Sándor 5 kor., Jonólics N. 20 fil., Jóna Daniel 1, Juhász Jolán 1, Justh Géza 1, Karacson Imre 1, Katona Julia 1 kor., Kaufmann Mark 30 fil., Kállai N. 1, Káposztás Imre 1, Káposztás János 2, Kerekes László 1 kor., Képezdey tanulók 17 kor. 6 fil., Kiss András 1, Kiss Áron 5, K. Kiss József 10, Kiss Pal 1 kor., Klein József 10 fil., Komlóssy Arthur 3, Komlóssy Miklós 1 kor., Korb Gusztáv 40 fil., Kosdi Andras 1, Kovács Lajos 2, Kovács József 3 kor., Közs József 20 fil., Kömüves Venczel 1 kor., Kula György 50, László N. 40, Lázary N. 40 fil., Lichtshtein Sámuel 10, Liszka Nándor 4, Liszka Nándorné 4, Lőrincz Balint 1 kor., Löve Ernő 40 fil., Dr. Magoss György 10 kor., Materny Károly 20 fil., Mady Imre 1, Márk Endre 20, Márk Endréné 50, Dr. Medve K Imán 20, Miklóssy Gyula 2, Muraközy László 5, L Nagy Bálint 2, H. Nagy Elek 5, H. Nagy Elekne 3, Nagy Ervin 1, Nagy Irén 1 kor., Nagy János 60 fil., H. Nagy Jenő 1, Nagy Jenő 3 kor., Nagy Károly 28 fil., Dr. Nagy Lajos 10 kor., Neufeld Ede 20 fil., Némethy Iona 3, Novotny Béla 1, Nyiri Géza 1, Oláh Imre 1, Oláh Károly 1, Oláh Miklós 1, Orosz István 1, Osváth Ferencz 4, Dr. Öreg János 2, Pénzes Sándor 3 kor., Pókai József 40, Pókai Károly 20 fil., Gyermek predikációk írói (Elek Lajos, S. Szabó József, Dr. Nagy Zsigmond) 42 korona 46 fil., özv. Révész Balintné 5, Dr. Sárváry Gyula 5, ifj. Schvarcz Vilmos 5, Simonffy Imre 10, Simonffy István 1, Sinka Sándor 5, Somossy Béla 1, Somossy József 1, Soós Lajos 1, Soltész

Farkas 1 kor., Stolársik Károly 50, Strausz Ármin 20 fil., Szabó Antal 4, S. Szabó József 2, Szabó Károly 3, Sz. Szabó László 1, Szabó Miklós 10, Szabó Vilma 1, Szemes Mihály 1 kor., Szécsényi István 40 fil., Szikszai Szabó László 5, özv. Szikszay Józsefné 12, Szikszay Lajos 10, Szilágyi Imre 2, Szilágyi Károly 10, Szinay Gyula 3, Dr. Szotyri Nagy Kálmán 2, Szutor Ferencz 1, Telegdi György 1, Tóth Ferencz 3, Tóth Ilona 1, Tóth Kata 1, Tóth Kálmán 1 kor., Tóth Teréz 60, Ujlaki Henrik 30 fil., Vadon Sándor 1, Varga Ferencz 5, özv. Varga Lajosné 4, Ványi Lajos 1, Vecsey Imre 4, Vincze József 1 kor., Wilhem Soma 30 fil. Összesen 524 korona.

Alsó-Jára (Torda-Aranyos megye) 1901 szeptember 1. Az ev. ref. gyülekezet és annak nevében Virágházy Flóris gondnok. Elek Lajos ev. ref. pap.

NAPI HIREK.

A II. kerület választó polgáraihoz.

A függetlenségi és 48-as Kossuth párt II. kerületének választói ma d. u. 4 órakor tartják meg képviselőjelölő gyűléseket a Kör Csapó-u. helyiségben.

Pártunk intézőbizottsága s a nagy választmány már megállapodott a jelölt személyére nézve, hogy a II. kerületben Dr. B a k o n y i Samu ügyvédet, pártunk kiváló tagja, a fényes s nagy tehetségű szónokot jelöli. Biztosak vagyunk, hogy a választópolgárok nagy számban jelennek meg a mai jelölő gyűlésen s az igazi érdemnek megadják a méltó jutalmát s egyhangulag s lelkesedéssel jelölik dr. B a k o n y i Samut.

Hisszük, hogy a délután megtartandó jelölő gyűlésen a választók velünk együtt lelkesen hangoztatják:

Éljen dr. Bakonyi Samu, a debreczeni függ. és 48-as párt II. választókerületének képviselő jelöltje.

A tanács döntése

Debreczen város tanácsa, mint azt már tegnap jeleztük — a színház berletét újabb három évre az elnöki polgármester döntésével, mivel a szavazatok egyenlők voltak — Komjáthy Jánosnak ítélte oda. Ez a határozat a közönség körében nem kelt elégedést. A közönség jól ismeri a színházi pályázatok minden bázisát s tudja azt is, Komjáthy hívei — hiába tiltakoznak ellene — jóbarátságból, komaságból miandent elkövettek, hogy Komjáthynek juttassák ismét a színházat. Húzták, halasztották a döntést mindenféle indoklatlan ürügyekkel, sürgönyileg hívták haza Vecsey Imre tanácsnokot, kit Komjáthy mellett biztos szavazatnak reméltek s így is csak úgy tudtak eredményt elérni, hogy az elnök döntött. Komjáthyra, ez az eredmény nem dicsőségteljes. Ha más elnökök, ki nem tér ki a közóhaj elől, akkor Komjáthy elesik a színházról. — Hiszen azok kik Makó mellett szavaztak, a közönség igazi érdekét képviselték s épen

azert szavaztak Komjáthy ellen, mert tudják jól, hogy Komjáthy a debreczeni közönségnek nem kell, ráunt teljesen. Ez a tény, nem pedig az az állítás, melyet Komjáthy barátai lépten nyomon hangoztatnak, hogy személyeshajszát indítottak Komjáthy ellen. Azok, kik Makó mellett csoportosulnak, a közönség tulnyomó részének érdekeiért küzdenek, hiszen mindnyájan személyesen jóbarátjai Komjáthyinak, így csak rágalom azaz állítás, hogy jelen esetben személyes hajszáról van szó. Hiszen olyan tiszteletre méltó, előkelő állást betöltő egyénekről, akik a tanácsban Makó mellett szavaztak, ki meri azt feltételezni, hogy bosszúból, személyes gyűlöletből szavaztak Komjáthy ellen. Azok a tanácsstagok a közönség jól felfogott érdekében cselekedtek, nem tértek ki a közóhaj elől s nem cselekedtek az általános közóhaj ellenére. Mert igenis általános óhaj most is, hogy Komjáthy ne maradjon itt tovább mert félnek — jogosan is — hogy olyan állapotok lesznek, mint voltak. Tartanak attól, hogy Komjáthy ezután sem hallgatja meg a közönség óhaját, még jóbarátainak tanácsát sem s élvezhetetlen lesz a műsora, gyengék, rosszak előadásai, szerepkörök betöltetlenül maradnak. Mert hogy ezek voltak a hibák a bajok, amiért a közönség elégedetlenkedett, zúgolódott s nem látogatta a színházat, azt senki sem tagadhatja; elismerik még Komjáthy jóbarátai is. Mi biztosítja tehát a közönséget, hogy jövőben nem ilyen állapotok lennének, ha Komjáthy maradna meg direktornak. Talán a színházi bizottság? Mosolyog a közönség, ha a bizottságot említeni hallja. Épen az az oka, hogy ilyenek voltak az állapotok. Komjáthy hívei ott többségben voltak s a ki felszólalt, felhozván a bajokat, azt leszavazta a többség, mondván minden jó. A múltban elnezte a bizottság a hibákat, s nem törődött semmivel, ki biztosít hogy jövőben erélyesebb lesz-e Komjáthyval. Sem azokat, akik Makó mellett foglalnak állást, sem minket nem vezérel más csak a színművészet érdeke s a közönségnek az a méltányos óhaja, hogy csak más kezekben láthatja biztosítottan a s z i n h á z jövőjét. Debreczen semmiféle kultur intézményre sem áldoz annyit, mint a színházra. — Ingyen adja a színházat, készpénz s természetbeni szubvenzió amit az igazgató kap 34000 koronát tesz ki. Ilyen óriási áldozat mellett, — mert a pótdáival nagyon is megterhelt lakosságnak ez óriási áldozat — jogosan követelheti meg tehát, hogy ugy ajtársulat, mint az előadások első legyenek az országban, nem pedig mint az utolsó két évben, harmadrendűek közé tartozott s tartozik ma is. Komjáthynek van adminisztrátori képessége, tudna jó társulatot szervezni, kitűnő előadásokat rendezni, de ő nem akar; akad elég olesó tag s minek jobb, drágább erő, mikor a színügybizottság azzal is megelégszik. Ez a mult képe s Komjáthy alatt ilyen lenne a jövőé is. Közgyűlés elé viszik a színházi igazgató választás ügyét s a közgyűlés — reméljük s hisszük — nem fog kitérni a közóhaj elől s megváltoztatja a régi s

semmi reményre sem jogosító viszonyokat s Makó Lajosnak itéli oda a színházat.

Uj bankigazgató.

A debreczeni kereskedelmi és iparbank igazgatósága tegnap tartott ülésén töltötte be Varga Ferencz elhunyt folytán megüresedett vezérigazgatói tisztet. Az igazgatóság egyhangulag L ő f k o v i c s Márton dr. ügyvédet választotta meg vezérigazgatóul.

Negyven éves találkozó.

Azok, akik 1861-ben a debreczeni ref. főiskolában tettek az érettségi vizsgát, mult szombaton tartották találkozójukat a nagyerdei Dobos pavilonban. Negyvenegy vizsgázó közül meghívható volt harminczkettő, a többi ismeretlen tartózkodásu, vagy elhalt. Többen kimentettek elmaradásukat. Megjelentek tizen, még pedig: Korbuly Ignác kir. táblai bíró Gyulaféheváron, nejevel, fiaival és leányaival, Bíró Antal lelkész Derecskéről, nejevel és leányával és fiaival, Kozma Sándor nyuz. tanár H. Bözörményből fiaival és leányával Szemes László lelkész Szent Jánosról, Uray József lelkész Csomaközről, dr. Izsó Lajos orvos, jászladánybóli, Balogh Lajos ügyvéd Székelyhidről, Osváth Ferencz ügyvéd, leányával és vejevel Kolbenhayer Kálmán törvényszéki bíróval, továbbá Kovassy Ferencz bírtokos és Szilágyi Károly ügyvéd, mindhárom helyből. Megjelent a 40 év előtti Contra Scharba Balogh Ferencz akadémiai tanár is. Érdekes volt látni az egyáltalán vig kedélyű iskolatársakat, kik a mult emlékeit felelevenítve, együtt töltötték néhány kedélyes órát. Szeptember 1-én azaz vasárnap közös ebédre gyűltek össze s ott elhatározták, hogy ezután is minden öt évben megtartják találkozójukat.

A debreczeni légszeszgyárban

az új, háromezer köbméteres légszeszgyár felállítását megkezdették. Az érdekes és nagyszabásu munkálatot délutánként négy és öt óra között barki megtekintheti.

Tíz éves találkozó.

Tíz éves találkozóra gyűltek össze tegnap Debreczenben azok, akik előlött tíz évvel tettek érettséget a debreczeni főiskolában. A találkozóon megjelentek: Bieskey Imre, Horváth József, Csóka Sámuel, Csathy Zoltán, dr. Szende Sándor, dr. Davidházi Imre, Juhász László, Balogh Mihály, Nagy Károly, dr. Dóczy Emil, dr. Weinberger Sándor, dr. Burkósz Sándor, dr. Hajdu Lajos, K. Kiss József, Kovács Lajos, Kasza Pál, Kis Lajos, Fehér Gyula, Buzza József. Tegnap délelőtt 11 órakor a főiskola oratóriumában hálaadó istentiszteletre gyűltek össze az egykori tanulótársak s közülök Juhász László ev. ref. lelkész mondott imát. Azután valamennyien a főiskola dísztermébe vonultak, aho egy megapítandó szépművészeti muzeum céljaira 160 kor. alapítványt tettek s elhatározták, hogy tíz év múlva újból találkozóra gyűlnek Debreczenben. Déiben a Dobos pavilonban gyűltek ebédre, ahol egykori tanárjaik közül többen megjelentek. A Magyarai testvérek zenekarának tüzes magyar nótái mellett estig a legkitűnőbb hangulatban mulatott a tarsaság s azután bucsút vettek a tíz évre kitűzött újabb találkozó és viszontlátás reményében.

Értesítés.

Debreczen szab. kir. város borítal és huszfogyasztási adóinak 1902 évre feltétlen, 1903 és 1004 évre feltételes joghatályl

85651

leendő biztosítása tárgyában az egyezkedés tárgyalás 1901 évi szeptember hó 12-én délelőtt 9 órakor a városhaza nagytermében fog megtartani. Erre a korlátlan és korlátolt ítmérőket, kismértékbeni elárúsítókat, mészárosokat, henteseket és husvágókat a debreczeni m. kir. pénzügyigazgatásnak 34574/II 1901 számú megkeresése folytán meghívjuk. Debreczen 1901. aug. 29. A Városi Tanács.

Elmebeteg a fogházban.

Barra Jánost, ki huzamosabb idő óta pénzhamisítás miatt a debreczeni fogházban mint vizsgálati fogoly van, ma Budapestre szállították. Barra elmebajos s a törvényszék intézkedésére további megfigyelés végett a budapesti gyűjtőfogház megfigyelő osztályába vitték.

A szén drágább lesz.

Az ausztriai szénbányatalajdonosok a szén árát 100 kgr.-ként 8 fillérrel fölemelték, minek következtében a kiskereskedők is fölverték a szén árát. Ennek hatása alighanem nálunk is észlelhető lesz.

Jóllakottak az éhezők között.

A banketkezés minisztere nagy kísérettel érkezett Maramaroszigetre és ott újra jóllakott. Az éhező nép persze e látványtól rejtősen élvezte. A „mentési akció“, amint a banketket a miniszter hű lapjai el nevezik, ekképen jól sikerült. Lehetne annyi jóízűség a miniszterben, hogy lakomáit nem azokon a vidékeken rendeztetné, ahol a föld nepe éhezik. Lakják jól másfelé. Az igaz, hogy manapság nehéz e boldog országban olyan helyet találni, ahol a nép nem éhezik, de hát muszáj banketkezni? Hegedűs u y látszik, banket nélkül nem tud élni. Azt a pár hetet, melyet még a bársonyszékben tölthet, vigan akarja eláridózni. Igaz, hogy egynemely dologban mar engedett a nagyzás és banketkezés minisztere. A tisztelgő küldöttségeket már nem fogadja fejedelmi etikettel, hanem egyszerre. Azelőtt 20-30 küldöttségig meg se kottyant a miniszter urnak. Elő kellett teremteni a legkisebb városban is minden társadalmi réteget, felekezettel, hogy a küldöttségek száma nagyobb legyen. Ma már kegyes a tisztelgőket fogadni. Talán Széll Kálmán is megcsömörlött a kollégája viselkedését? Eszrevette, hogy a polgármesterek az etiketben, a formáságban lefózik a magnásokat? Pedig ő maga is fennhejzőbb, mint akármely herceg. De Széll legalább nem utazik, banketkez, deputációzik. Ez ő gyengéje: a távirat, az üdvözlő és a köszönő távirat. A nép hódolata kell neki is, de megelégszik azzal, ha ezt a hódolatot csupán a táviró sodrony továbbítja. Felköszöntőre, üdvözlő beszédre nem reflektál. Ellenben az Adriaminiszter csak a fehérszalmánál érzi jól magát és a száraz hódolat neki — sifli Ha festő volnék lefesteném ezt a megörökítésre váró minisztert, amint a ruthének közt banketkeztek. A kép ezime ez volna: „Mentési akció!“, vagy „Az éhezők vigasztalása“.

Gyors igazságszolgáltatás.

Egy vidéki városban történt, hogy gyujtogatás miatt elfogtak egy embert. Szent-István napján, vagyis augusztus hó huszadikán történt a gyujtogatás. Még ugyanaznap lefolytatták ellene a vizsgálatot, a királyi ügyész beadta indítványát, elkészítette a vádiratot, a királyi törvényszék vádtanácsa meghozta a vád alá helyezési határozatot, mely ellen vádlott nem adván bekioldásokat, még másnap, azaz augusztus

huszonegyedikén megtartották az esküdtszék előtt a fő tárgyalást, az esküdtszék, az esküdtek verdiktje alapján el is ítélte vádlottat és az ítelet a felek megnyugvása folytán azonnal jogerőre emelkedett. Tehát egy, az esküdtszék hatáskörébe tartozó, vagyis súlyosabb természetű bűncselekmény, az elkövetés idejétől egész a bírói megtorlásig huszonnégy óran belül nyert törvényes és jogerős elintézt.

A debreczeni jótékony nőegylet tagjaihoz.

A debreczeni jótékony nőegylet szövő ipar tanfolyamot f. hó 8-ikán, délelőtt 11 órakor nyitja meg árvaházában, melyre a nőegylet valamennyi tagját tisztelettel meghívja: az elnökség.

A szövő ipar tanfolyam ünnepélyes megnyitása.

A debreczeni jótékony nőegylet szövő ipar tanfolyamát f. hó 8-ikán, délelőtt 11 órakor nyitja meg a péterfia-utcai árvaházi helyiségében. Az ünnepélyes megnyitásra a nőegylet elnöksége meghívta városunk vezető egyéniségeit s ez uton meghívja a sajtót és mindazokat, a kik ezen hasznos, a magyar ipar terjesztő és a szegényebb néposztály megelhetését biztosítani kívánó intézmény iránt érdeklődik.

Esküvőről a halálba.

Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap, vasárnap délután Kispesztén. Sillári Endre fővárosi rendőrtisztviselőnek és nejeinek, szül. Erős Rozáliának a fia: Sillári István Sándor tegnap tartotta esküvőjét Szent-Lőrinczen Róka Emiliával, egy szent-lőrinczi polgár leányával. Esküvő után az új pár meg a násznep kocsira ültek, hogy Kispesztre hajtsanak. Az első kocsin ült az örömanya: Erős Rozália, egy nőrokonával és egy leánykával. Kispesztre érve a Nagy Sándor-utczában ezt a kocsit elragadták a lovak és szédítő sebességgel ragadták magukkal. A kocsis igyekezett megfékezni a lovakat, de hiába; a megvadult állatokkal nem tudott birkó. A kocsiban ülők remült kiáltásaira az utczán járó-kelők közül is többen a lovak után vették magukat, de ezek feltartóztatlanul száguldtak előre. Erős Rozália látva, hogy a kocsit nem bírják megállítani, kiugrott a kocsiból de vesztére. Ugy vagódott a földre, hogy agyrázkódást szenvedett és nyomban meghalt. A lovak pedig továbbrohantak, mi nem a másik utczában felfordították a kocsit. A bentülők közül az asszony jelentéktelen sérülést szenvedett, a leánykanak semmi baja nem történt.

Méh és gyümölcsfa.

Gyümölcsfaink megtermékenyítése legnagyobb részt a virágokra szálló méhek közvetítésével történik, és ha a fák virágzása esős időben történik, amikor ezek a kis szárnyasok alig szorgalmaszkodnak, gyengébb lesz a gyümölcstermés. Az esős időn kívül még egy másik okra mutatott rá Lindemann (Moszkva); nevezetesen a gyümölcsösben levő, kora tavasszal virító cserjék virágát jobban szeretik a méhek, mint a gyümölcsfakét s így ezek nem teremnek eleget. Lindemann éveken át tapasztalta, hogy egy gyümölcsösben, melyben sok májusfa-bokor volt, ennek erős illatu virágait a méhek folytonosan körülzsongták, míg a gyümölcsfákat elkerülték. Ennek folytán azután a gyümölcstermés bizony gyenge volt. Cél szerű tehát a gyümölcsösökből ezeket a korán virágzó, hódító kis cserjéket, a hasznos gyümölcsfák veszedelmes versenytársait eltávolítani. Ugy látszik, a méhek is csak olyanok, mint az emberek.

Hogy csomagoljuk a szőlőt?

Most, a szőlőévadban nem lesz érdektelen, ha rámutatunk arra, hogy az olasz szőlőnek az európai piacon a magyar fölő kerekedését némelyek azzal magyarázzák, hogy miután a magyar szőlő kerek kosarakban kerül a forgalomba, az olasz pedig négyszögletű ladákban, s a kerek kosaraanak a vasuti kocsikban való elhelyése alkalmával nagyon sok üres tér marad, míg a négyszögletes ladikák szoroson egymashoz simulva, minden elfoglalható tért betöltenek; ennélfogva egy kocsiba sokkal több olasz szőlő efer mint magyar, s a szállítási viszonyok így az olaszokra nézve kedvezőbbek, ami az olasz szőlő versenyképességét fokozza, bár a mi szőlőnk sokkal jobb az olasznál. Igyekezzünk hát szőlőnk szállításánál mi is felhasználni mertani tudományunkat, s kiszámoltva; hogy mennyivel több szőlőt rakhatunk egy vagonba, ha a kerek kosarat melőzzük, használjunk mi is négyszögletű ladákat, esetleg lyukakat alkalmazva rájuk, a szellőzés érdekében.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

Budapest, szeptember 3.

A hosszú nyári szünet után a képviselőház ma tartotta első ülését. Perczel Dezső elnök az ülés megnyitása után meleg szavakban parentálja el Szilágyi Dezsőt, majd röviden vázolja az elhunyt érdemeit.

Széll Kálmán is felszólalt, kifejté a nagy veszteséget, mi a nemzetet Szilágyi Dezső elhunytával érte, kit egy ember nem pótolhat s akit csak úgy nélkülözhetünk, ha valamennyien összetartva, követjük elveit.

A ház elnöke Meszlényi Lajost és Juriss Mihályt parentálta el.

Ezután emök bejelenté a beérkezett kérvényeket. Rakovszky indítványozza, hogy a Bánffy báró és társai elleni vádkérvény soron kívül, a Ház feloszlása előtt vétessék tárgyalás alá. Széll Kálmán az indítványt ellenzi, mert az nem komoly természetű. A ház a rendes eljárás mellett dönt.

Széll Kálmán bejelenté, hogy ő felsége e hó 9-én hétfőn trónbeszéddel feloszlatta a képviselőházat; addig pedig letárgyalják a kvótajelentést és a kérvények egyrésztét.

Molnár Józsiás a székely érdekekért interpellál, mire az ülés véget ért.

Ártatlanul elítélve.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

Budapest, szeptember 3.

Eszékéről a birói tévedésnek egy áldozatáról ad hírt a táviró. Tíz évvel ezelőtt egy ottani parasztot rablőgyilkosság miatt életfogytiglani fegyházra ítélték. Most kiderült az elítelt, ki 10 éve sinylődik a börtönben — ártatlansága. Egy paraszt halálos ágyához hivatva a bíróságot s bevallotta, hogy ő a gyilkos.

Nyilvános köszönet.

A „Petöfi dalkör által mult hó 31-én tartott estélye alkalmával felül fizettek: Komlóssy Arthur, Vattay Géza urak 3—3 koronát, Dr. Varga Lajos, Komlóssy Miklós, Kállai Sándor urak 2—2 koronát; Kadarasz Gyuláné uró, N. N. és Szabó László urak 1—1 koronát; mely szives adományokért a dalkör nevében fogadjak halás köszönetem.

Nyilatkozat.

„A szolyvai égvényes savanyviz szónsav és szikló tartalmánál fogva egyike a legkiválóbb alkalikus vizeknek. Sokkal jobb a krondorfi, preblauai és bilini vizeknél.”

Magyar Baedecker.

A szolyvai ásványviz kitünő üdítő ital a savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

A Munkás Dalegylet utazása.

Irta: Korékgyártó József.

Folytatás.

A negyedórai pihenés föl is fert a razós országuton, mert ettől kezdve aztán hol a kocsik vonszolják fölfelé a zsibbadt lábú utasokat, hol ezek leszállva és egymást régi és újabb sütetű adomákkal mulattatva kísérik a kocsikat és szekereket. Még mielőtt az első kocsikiserés megtörtént volna, az utszeli erdőből meilénk ered egy szőszke tót fiú s a maga ekes nyelvén kunyorál egy pár krajzarért. Mikor látta, hogy az ilyen kérésre mit sem adunk, hirtelenben ragyújtott a Klapka-indulóra s meglehetősen jó magyarsággal fújta, hogy: „Fel, fel vitezek . . .” No már az ilyen módon dokumentált kérésrel szemben mi sem maradhattunk érzéketlenek s kelő elismerés és díszlet mellett honoráltuk is a nótás igyekezetét. Kissé odább már öt tagból álló csoport jött elibünk hasonló törekvéssel, de bizony azok közül csak egy tudott magyar nótát énekelni, még pedig azt is szörnyen tót dalektsussal, hogy: „Magyarország az én hazám . . .” A többi persze leeresztett orral kullogott tovább.

Én azt hiszem, hogyha minden utazó így tenne, rendkívül mertékben segítenék annak a szegény tanítónak, kit talán magyarosítási törekvéseért lakótársai sem szeretnek úgy, a mint megérdemelné.

Ime, még egy elismerés. A Javorina északi lejtőjén emlékoszlop áll, Koburg hercege emeltette egyik vadász emlékezetére, ki 54 évig híven szolgált.

A Javorina kanyarulatánál elérjük a Gölnicz patak völgyét, a híres sztraczenai völgyet. A vizek örökös küzdelmet, diadalmas viaskodását talán sehol szebben nem láthatjuk, mint itt. Az ut egyes részleteinél 45—60 meter magas sziklafalak között vajt utat magának a patak, sok helyen úgy tetszik, mintha valami óriás karja hanyta volna szét elele az útját álló gránit-tömböket.

Már a Javorina tulsó oldalán hallottuk az égzengést, a mint egyik hegytől a másikhoz visszacsapódva talán százszorosan is hangzott egy-egy dördülés. Itt már aztán belejutottunk a csávéba, akarom mondani a fergetegbe s alig volt annyi időnk, hogy bár megázva is vágatva elérjük a „Jégbarlangszállót.” Csomagjainkat a kapusnál letéve s az elengedhetlenül megkivánt levelezőlapokat kiállítva és utnak indítva, nekifogtunk a hegy-mászásnak.

Jó felőrai ut után értünk a barlang bejáratához. kívül ázva, belül pedig jól megizzadva. Ezért kellő pihenés után mentünk be a barlangba, melynek kitóduló hűvös levegője ködfelekként száll ki a nyílásból. Felső kabunkat jól begombolva kezdjük meg a sétát, karfakkal ellátott falépcsőkön. A szikrazó villamfénynél ezer színben ragyog a boitozat, mint valami gyémánt-esillár. A tündöklő jégkristályok, oszlopok, alakzatok és termek úgy elbűvölik az ember lelkét, hogy szinte a mesebeli tündérr királyok palotájában képzeink magunkat, ha nem éreznők a barlang kiábrándító hideg levegőjét.

Hanem hát ezen is segít egy kis testgyakorlat. A „Nagy-terem” korcsolyapályáján debreczeni szólásmód szerint az egész társaság, apraja-nagyja, még hölgyei is jól „kikanyargatják” magukat augusztusban s nincs többé hideg. Az egész barlangban mindenütt jól gondozott, fűrészparral behintett fapadlózaton járunk, mert a jég most is folyvást képződik a hegytetőről leszivárgó s csepegő vízből, úgy hogy a pár év előtt még igazi kútnak már nemcsak a vize fagyott meg lassankint, hanem a kut is felhőtt a padlásig, hatalmas oszlopot képezve.

A folyosó-szerű alsó részből meglátható a „Nagy-terem” jégpadlózatának vastagsága, mely az idáig megmérhető alsó részig 82 métert mutat.

Elszámlálhatnám a nevezetesebb jégalakzatokat, leírhatnám az esztergályos munkához csodásan hasonlító kápolnát, lugast, alagutat, gyémántfüggönnyt, óriási vízesest, orgonát, stb. stb. de bizony ezeket leírni nem lehet, ezeket látni kell s gyönyörködni a Mindenható egyik csodálatosan fenséges alkotásában . . .

Elképrázott szemünk szinte megnyugvással fogadja az erdők sötétzöldjét, a sziklák mohos-barnas alakulatát, mikor ismét napvilágra kerülünk. Azaz hogy csak vágyakozunk a napsugár után, mert újra eltakarja előlünk valami sötét, leszakadni készülő felleg. Nem is vállalkozik sem szekeres, sem fuvaros továbbszállításunkra alább, mint: „személyen-int 5 frt!”

Ritúl megsoványodott tárczáink egészségi állapotára való tekintetből törhetetlenül erős akaratallal vágunk tehát neki a gyalogoláshoz s egy fiatal dobsinai menyecske és anyósának kalauzolása mellett kapaszkodunk föl az országúttól jobbra eső hegynye. Éppen a hegy legtetőjén ért utól a zapor, mely addig permetezve csapkodott. A ki ismeri a hegyi záporokat, a ki tudja, hogy az ilyen hegyi ösvényeken miként zug lefelé a víz, görgetve az ökölnagyságu kavicsokat, az mel-

tányolni tudja azt a vad hajszát, melylyel bokáig erő vízben, a görgő kavicsok között rohantunk lefelé az országútig. Mikor biztos talajt éreztünk lábunk alatt és visszafordultunk, akkor láttuk bizony, hogy nem is valami nagy utat takarítottunk meg ezzel a furcsa kis sétával. Csekély személyem efféletti méltatlankodásának éppen kifejezést is akart adni a vén banyával szemben, mire a menyecske (óh, csodák csodája, hogy eddig győzte hallgatással!) tiszta magyar nyelven szólalt meg s elmondta, hogy ő még pár hónappal lakik Dobsinán, ezen az uton még nem is járt, de az örege azt mondja, hogy erre gyorsan beérünk a városba. — Talán mondanom sem kell, hogy még a ki eddig az öreg tóttal tartott, a ki nem értett másképp, csak a Szvatopluk nyelvében, ettől fogva az is hozzánk pártolt.

Hanem hát ezután jött ám a fekete leves. a mellőztetés bosszúja! Sztraczenán végigmenve, egyszerre csak letér az öreg az utról, még pedig balra s hívja maga után a menyét, nekünk pedig odakiáltja, hogy neki sürgős dolga van a hámorban, nem is jön tovább arra, mi csak menjünk tovább jobbra, a meddig az országot tart . . . Nesze neked rövidebb ut! Még a Gölnicz is elpartolt tőlünk, talán azért, mert az öreg következetesen „Sztraczena folyó”-nak nevezte.

Már akárhogy is van, elkekeredésünkben az uttal együtt jobbra fordultunk s mivel az egy órai gyalogolásból már szerencsésen megtettünk az ut elején másfelet, hát kibontottuk a tarisznyát és hatalmasan megebédeltünk. Inni azonban nem lehetett, mert az előttünk esörgedező patak vize nagyon is gyanus színű volt (az is hámorból jött), aztán meg a szinte — nem itt ugyan először — egyik czimboránk megjegyezte, horasztó módra „lucskos” volt, a többi pedig egész komolyan ráhagyta s csak azután tört ki a kacagás . . .

Ezt a nyomasztó hangulatot elúzve, vidám kacagással haladtunk tovább. Legifjabb társunkhoz egy hatalmas vizsla szegődött az ebédnél s majdnem Dobsináig hűséges utitársunk maradt. Az elindulás már esőben történt, ez is kitartott aztán addig, míg jó szállásra nem találtunk.

Egy és más ok miatt féltve hurezolt kofferem öt felé már nagyon is lekivánczolt a vállamról s így a többször felajánlott segítségét igénybevéve, csakhamar beértünk (4 órai gyalogolással) nemes Dobsina városába, mely 2 órakoszlat csalogatott bennünket, mi pedig az országúttal együtt kerülgettük, mint macska a forró kását.

No csakhogy itt vagyunk, most már vendégio után nézzünk, mert ugyis lekéstünk a vonatról. Hát uramfia, a legelső jobboldali házon ott sötétlik nagy betűkkel kiirva a nekünk kívánatos czim. Az első sor lépcső fa, a második vas volt, hát ezen mentünk fel, gondolva, hogy ez a tót legények, amaz az úri vendégek lépcsője. Várakozásunkban nem is csalódtunk, mert a mint az első apró lábaival előre belépked, ez a kiáltás hangzik örvedetes szóval:

— Szervusz Gábor! Hát te hol jársz itt?
Vége köv.

fekete, fehér és színes 65 krtól 14 frt 65 krig méterenkint — sima, sávos, kockázott, mintázott damastok stb. (circa 240 különféle minőségben es .000 különféle színben, rajban stb.)

Menyasszony-selyem	65 krtól	— 14 frt	65 krig
Selyem-damaszt	65	— 14	65
Selyem kelmék öltönyöknek 8 frt	65	— 42	75
Selyem-foulard nyomtatással	65	— 3	65
Bábi selyem	60	— 14	65
Selyem grenadin	80	— 7	65

méterenként portó és adómentesen a házhoz. Minták postafordultával. Schweizba kétszeres levélpostá.

F. Henneberg selyem gyáros Zürich
(cs. és kir. udv. szállító.)

Henneberg-selyem

Nagy Napoleon császár katonája.

(Ereckmann-Chatriantól.)

Fordította: **Iffabb Mórincz Pál.** 35.

Florentin kapitány csakhogy éppen frissen felporoztatta a puskánkat, már megérkeztek a mi főtisztjeink is Souham tábornok, Chemineau tábornok, Czapfel ezredes és az őrnagy. A zászlóalj megindult. Egyre röpködött a szemem, hogy vajon merről vágtatnak már reánk az oroszok. De nem mutatkozott semmeről a kozák.

Aztán odaát a másik parton négyszöglet alakított mindenik ezred. És lábhoz tettük a fegyvert. — Öt óraker már az egész hadosztály ideát volt. A ragyogó nap szét oszlatta a ködöt. És jobb kézzől, mintegy háromnegyed mérföld távolságra egy ódon város tünt a szemünkbe. A házak hegyes teteje kimagaslott, meg a torony és hatrább a kastély. Ugy mondták, hogy az a város Weissenfelsz.

A sereg és a város között hullámos, völgyes volt a talaj. Ney marsall tehát mindekelelt azt akarta megtudni, hogy mi rejlik ebben a völgyes mélységben. Tehát a huszonhetedik ezred két századából csatárvonalat alakított és a csatárokat előre parancsolta, hogy fűrészszék ki a terepet. Utánok pedig megindultak a négyszögek is a szokott menet lépésben. A tisztek, a pionierok, a dobo-ok közepén és az ágyuk a terközök között. A löporkocsik utoljára következtek.

Nyilvánvaló volt, hogy ebben a völgyes mélységben veszedelem rejlik, mert a tegnapi esti nagy csapat lovas alighanem itt húzódott meg. Hiszen ha elvonultak volna, akkor a dombosabb, emelkedettebb rónaságon jól láttuk volna minden mozdulatát. — Ez hat lehetetlenség volt. Még ily előérzetet sohasem éreztem, mint most. Elszántam magam mindenre. Mindamellet e jó rend batorított mundaújunkat. A fegyverünk megvolt töltve. a zászlóink a szép csatavonalban biztatóan lobogtak. — Aztán a tabornokaink is óvatossan, megfontolva, elhamarkodás nélkül vezényelték ezt a nagy haditömeget. Monltam is magamban:

— Ugye lehet, el is szaladnak, ha most minket így meglátnak és talán ez még a legjobb volna mindkettőnkre.

En a második sorba jutottam. Czebedo mögé, aki az arcvonalba került. Elképzelhető, hogy csakugy meredt a szemem. Időnként oda-oda sandítottam a másik négyszög-re is, amely ugyanegy irányban vonult fel és amelynek a közepén húzódott meg a marsall is vezérkarával. Mind kinyújtottak emelgették a fejüket, hogy így messziről is lássák, mi történik odaelöl.

Most a csatárok elérték a bokros, elősövenytől kerített mély utat, figyeltem ezt a helyet mert a tulsó oldalán gyanus mozgólódást észleltem. Néhány pillanat óta úgy ragyogott, csillámlott ott valami, mintegy hullámszerűleg, mint mikor a fűvet rengeti a szél. Az motoszkált a fejemben, hogy bizonyosan a lándzsás, kardos oroszok bujkálnak ott. Mindamellet oly hihetetlennek tetszett. Pedig a csatáraink ahogy elérték a cserjét, azonnal ropogott a kézi fegyver. — Tehát mégis jóláttam: lándzsások voltak. De ugyanezen időben egy lövés is villant felénk. Megdörült az ágyu. E szerint az oroszok tüzéség felett is rendelkeztek. És éppen mireánk lötték a legelső lövést. Valami különös zajgás támadt, hogy önkénytelen arra fordítottam a fejemet, a balfelől eső sorokban látszott némi szakadás.

Czapfel ezredes nyugodtan vezényelte:

— Felzárkóznai!

— Folyt. köv. —

5473
1901.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa ezennel közhirrre teszi, miszerint a város tulajdonat képező következő földbirtokok u. m.

1. a Dóka féle 5 nyilas föld az 1902. év október hó 1-től az 1908 évi október hó 1-ig terjedő 6 évre.

2. Hat nyilas és 1424 □ öl u. n. Posta féle föld az 1902. évi október hó 1-től 1905. évi október hó 1-ig terjedő 3 évre.

3. Elep pusztai 2 és $\frac{1}{8}$ nyilas tanyaföld az 1902. é. okt. 1-től 1905. é. okt. hó 1-ig terjedő 3 évre.

4. A 143 holdat és 1000 □ ölet tevő »Isten földje« az 1902. évi okt. hó 1-től 1914. é. okt. hó 1-ig terjedő 14 évre.

5. 21 nyilas 758 □ öl Hatvan utcai tilalmas föld, a Szegényház czéljaira kiszakított mintegy tiz hold kivételével, tehát 118 hold 1555 □ öl, az 1902. é. okt. hó 1-től az 1908. é. okt. hó 1-ig terjedő 6 évre.

6. Komlóskerti 26 nyilas és 4 □ öl föld és az ehez tartozó régen szováti utrészt képezett 1 hold 1017 □ öl földterület az 1902. é. október hó 1-től 1908. okt. hó 1-ig terjedő 6 évre.

7. Komlóskerti földekből kiszakított 1 nyilas és 1020 □ öl föld az 1902. é. okt. hó 1-től 1908. é. okt. hó 1-ig terjedő 6 évre.

8. »Szikgyakori« 388 hold szántó, kaszáló és legelő föld a Csukás csapszékkal együtt az 1902. évi okt. hó 1-től az 1908. é. okt. hó 1-ig terjedő 6 évre.

9. Vekeri 721 hold pusztja 1902. é. okt. 1-től 1914 é. okt. 1-ig terjedő 12 évre.

10. Kovács Pál-féle ház 16 hold ondódi földje az 1902. okt. hó 1-től 1906. é. okt. hó 1-ig terjedő 6 évre.

11. »Baranyi«-féle háznak 22 hold 864 □ öl ondódi földje az 1902. é. okt. hó 1-től 1908. évi okt. 1-ig terjedő 6 évre.

12. »Bika«, »Lázár«, »Köncz« s »Farkas«-féle házakutáni 35 hold 800 □ öl ondódi földek 1902 é. okt. hó 1-től 1908 é. okt. 1-ig terjedő 6 évre.

13. »Dobozi« vagy »Tabornoki«-féle házutáni 12 hold 120 □ öl ondódi föld az 1902. é. okt. 1-től 1908. évi okt. hó 1-ig terjedő 6 évre.

14. a »Tóth« ház utáni 200 □ öl kert az 1902. é. apr. 1-től 1908. é. é. apr. hó 1-ig terjedő 6 évre.

15. a »Tóth« ház utáni 19 hold 1310 □ öl ondódi föld az 1901. é. okt. hó 1-től 1908. évi okt. hó 1-ig terjedő 6 évre.

16. a Csapó utcai 682. sz. háznak 3 hold 1050, □ öl ondódi földje az 1902. é. okt. 1-től 1905. okt. 1-ig terjedő 3 évre.

17. a gilányi laktanya és a boldogfalvai kert közt a laktanya nyugoti részében a holdo falvai kert északi végéig nyuló 5 hold legelő föld az 1902. é. okt. 1-től 1905. évi okt. hó 1-ig terjedő 3 évre.

18. A szegényházzal szemben fekvő tőczös melletti 44 hold föld épületekkel az 1902. é. okt. 1-től 1908. okt. 1-ig terjedő 6 évre.

19. A belvárosi kisedővő telek után kiosztott 5 hold 850 □ öl ondódi föld az 1902. é. okt. 1-től 1905. évi okt. hó 1-ig terjedő 3 évre.

20. A gépjavitótelep területéből használatra visszabocsájtott 18 hold 1200 □ öl föld az 1902. é. okt. 1-től 1908. é. okt. hó 1-ig terjedő 6 évre.

21. A m. kir. dohánygyár háta megetti föld 1902. évi október hó 1-től 1906. évi okt. 1-ig terjedő 4 évre.

22. A Simonffy utcai 1 sz. házutáni ondódi 6 hold 1200 □ öl kataszter szerint 7 hold 489 □ öl föld 1902. é. okt. 1-től 1905. évi okt. hó 1-ig terjedő 3 évre.

23. A kisedővő alap tulajdonát képező Major Péter féle 3 hold 550 □ öl ondódi föld 1902. é. okt. hó 1-től 1905. okt. 1-ig terjedő 3 évre.

24. Az ohati erdőbeni legeltetés az 1902. é. okt. 1-től 1905. é. okt. 1-ig terjedő 3 évre.

25. Az Oláh ház utáni 26 $\frac{1}{8}$ hold föld az 1902. évi okt. hó 1-től 1905. okt. 1-ig terjedő 3 évre.

26. A csapó utcai 681 sz. házutáni föld 1902. okt. 1-től 3 évre a

f. é. október hó 16-án d. e. 9 óraker a városháza nagytermében megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adatni fognak, a mely árvrésre az árverelni szándékozók azon értesítéssel hivatnak még, hogy az árverési feltételek a városi számvevő hivatalnál a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthetők s a kikialtási ár 10 %-a árverelni szándékozók által az árverés foganatosításával megbizottak kezébe készpénzbeu lefizelendő.

Debreczen. 1901. évi jul. hó 29.

A városi tanács.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Ebesi ártézi víz a legjobb legégszegesebb üdítő ital. Kapható minden fűszerüzletben, kávéházak és vendéglőkben. Főraktár: Piac-u. 7. sz.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajduságpedrő” használatával. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben Tóth Béla gyógyszerárában, valamint a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Érmelléki bor Nagy Kágyai Kiss Albert ur termelése, új szállítmány érkezett. Árúsítja Várray János fűszerkereskedése (Rákóczi) Meszena u. sarkán 1 liter 36 kr. Megrendelhető nagy mennyiségben is, szállítva a termelő pincéjéből.

Egy csinos uri lakás 3 szoba előszoba, konyha és hozzá tartozó helyiségekkel Csokonai u. 5 sz. a, kiadó. — Értekezhetni a tulajdonossal.

2 deák teljes ellátásra elfogadtatik intelligens családnál, hol gondos felügyelet és jó nevelésben részesülnek. Cim a kiadóhivatalban.

3394
1901

Hirdetmény.

Nádudvar községben megüresedett segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek. Felhívom mindazokat, kik ezen 1200 kor. havi utólagos fizetéssel javadalmazott állásra pályázni szándékoznak, hogy az 1883. évi I. tcz. 6 §. illetve az 1900. évi XX. tcz. 3. §-a értelmében felszerelt pályázati kérvényeket **f. é. szeptember 28-ig** alóli-ott főszolgabíróhoz nyújtsák be.

A választás Nádudvar község házában f. évi szept. 25-én d. e. 10. órakor fog megtartatni.

Nádudvar, 1901. aug. 26.

Nábráczy
főszolgabíró.

NAGY KERESLET

kinálkozik igyekvő egyéneknek, esetleg mint discret mellékkereset, oly inden társadalmi körben könnyen található érdeklődők ajánlásánál, kik kevés havi hozzájárulással egy oly egyesülésben kívánnak részt venni, mely **korlátolt risico mellett nagy nyeresemény esélyekre nyújt kilátást**

Ajánlatok N. 150. Heinr. Eisler Berlin S. W 19. intézendők.

Fűszer és magkereskedés áthelyezése

Értesitem a n. é. vevőközönséget, miszerint **fűszer, csemege és magkereskedésemet f. é. november havában**, tetemesen megnagyobbítva s teljesen modernül berendezve a szomszédos újonnan épült **Kardos féle házba** [Kardos és Bosznay üzletek közt]

helyezem át.

Kontsek Géza
előbb GASZNER KÁROLY.

20 kr.

egy kiló finom
csemege szőlő

3—4 kilós kosarakban

Szabó Lajos fiai ezégnél.

Debreczen, Tisza palota.

Minden külföldinél jobbak!

és olcsóbbak!
a „Debreczeni vasöntöde és géplakatosság”

aranyéremmel kitüntetett
kutszivattyúi, borsajtói és szőlőzúzógépjai!

Eladás egyedül a gyártelepen:

Péterfia végén a hadházi-utczában.

Özy. Katz Hermanné

ez uton tudatja, hogy boldogult férje által alapított és 20 éven át vezetett

férfi ruha és szabóüzletet

változatlan módon folytatja és az eddig nyilvánult általános bizalmat és pártfogást továbbra is kéri.

Makkoltatás!

Az avasujfalusi község határában a nagyméltóságú gróf **Teleki Sámuel** tulajdonát képező 1000 katasteri hold erdőben bükkmakk makkolás végett kiadó.

Értekezhetni **Pedák János** ottani erdőőrrel vagy **Glück Ignác** bérlőnél Aranyos-Megyesen.

Dr. J. G. POPP-féle teljesen savmentes, a leg-
egészségesebb szájvíz a vi-
lágban, az összes fog és száj-
fájdalmak valamint a fog-
korhadás ellen. (1)
cs és kir. udvari fogor-
vos **Bécs**, 13/6. Csak ak-1 füveg 1.40, 1. - , -50 ft
kor valódi, ha a kék cim-
Anatherin fogpaszta üveg-
ben 70 kr csomagban 85
kr. Fogtömitő 1 ft.
Gyökérszappan 30 kr.

Kapható Debreczenben **Tóth Béla** é. **Mihalovits István** gyógyszerárában, továbbá a legtöbb gyógyszerárában és illatszerekkereskedésben.

Egyedül a henger alakú **Anatherin fogcserm** a leghatásosabb, legolcsóbb, legártalmatlanabb és sokáig tartó.

Gyümölcs és szőlő bor készitési gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel s nyomó szabályozóval. **A munka képesség 20 % nagyobb, mint bármely más sajtónál**

Hydraulikus sajtók,
Szőlő és gyümölcs zúzó
és bogyo morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrők. Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcsvágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szabad. önműködő „Syphonia” gyümölcs és szőlő-
lövessző permetezők, gyártatnak és szállítatnak jótállás mellett a legjobb kivitelben

MAYFARTH PH. és TÁRSA

cs. és kir. kizár. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntöde és gőzhámor.
BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Kitüntetve 450 arany, ezüst és bronz éremmel.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselek és viszontárusítók felvétetnek.

